

SUDIONIKE OKRUGLOGA STOLA
bez iznimke zabrinjavali su još
svježiji i još nepovoljniji podaci o klimatskim
promjenama, reagiranje političara, a posebno
nedovoljan odjek te teme u hrvatskoj javnosti i neshvatljiv
nastup Hrvatske, koji je bio ispod svake razine

u cijelosti Kope

Ne može se očekivati da prob

Vjeran Piršić: Zašto smo raspravljali o Kopenhagenu

Najjednostavnije, okrugli stol "Što nakon Kopenhagena" organizirali smo iz duboke frustriranosti: samom konferencijom, a i lošim medijskim praćenjem u nas. Osobno sam "puknuo" kada je javna televizija potrošila 90 posto (pre)kratkoga priloga u središnjem Dnevniku na to da nije bilo većih uličnih sukoba, a tek je u nekoliko sekundi na kraju rečeno da su afričke zemlje prijevremeno napustile summit! Nismo tragali za konačnim i nespornim odgovorima. Željeli smo ponajprije prikazati spektar promišljanja sve većih problema i upozoriti da se počinje razgovarati o temeljnim problemima naše civilizacije pred kolapsom. Dakle, počnimo promišljati kako opstati!

Jedna od najglupljih izjava što ih je u posljednje vrijeme na HTV-u čuo Zvonimir Katušin iz Državnog hidrometeorološkog zavoda bila je likovanje izvjesnog voditelja dnevnika nad "dokazom o nepostojanju globalnog zatopljenja".

– Bilo mi je neopisivo smiješno. Nakon što je prognostičar kazao da će biti -15°C, voditelj se nasmišljao u stilu: "Aha, gdje je sada globalno zatopljenje?" Gluplu izjavu nije mogao dati. Ni u medijima mnogi ne razumiju o čemu je reč, no načina da se ljudima objasni "najveći izazov današnjice" ipak ima – kazao je Katušin, inače predstavnik Hrvatske u Međunarodnom panelu za klimatske promjene.

Anegdotalna ispjovjed jednog od vodećih meteorologa na Večernjakovu okruglom stolu o temi "Što poslije Kopenhagena?" bila je na mjestu. Unatoč tome što je Svjetska meteorološka organizacija još 1979. uočila da se pustinje ubrzano šire te da se nešto opako događa sa svjetskom klimom, ljudi se u Hrvatskoj još pitaju je li to uopće istina. Katušin je naglasio da je IPCC kao potpuno neovisna organizacija doslovno izmjerila koliko se neuobičajeno povećava koncentracija stakleničkih plinova, globalna temperatura i razina mora, a smanjuju površine pod ledom i snijegom.

– Sve je izmjereno i nikakvoga izgleda nema da tome nije tako – kazao je on. Ironijom događaja, čulo se na okruglom stolu, Globalni klimat-

ski motriteljski sustav utemeljen je na inzistiranje bez prema najgori antiklimatske organizacije ikad, Bushove administracije. Ali ljudima, a kamoli političarima i centrima moći, zdrav razum i čiste brojke u pravilu nikada nisu dovoljne. A one kažu: zna se točno što se sa Zemljom događa kada temperatura, stupanj po stupanj, raste od 1 do 3,5 stupnja, sve do 6. Što se događa – uz rast razine mora i potpuno otapanje Arktika, a sve zapećaćuje otapanje permafrosta, stalno zamrznutoga tla, iz kojega će se početi oslobadati metan, ondje zarobljeni plin koji je od ugljikova dioksida po učinku staklenika snažniji više desetaka puta. A stvari su jednostavne kao što je jedna od kopenhagenkih krilatica: "Klimatska osviještenost jednostavno je – dobar osjećaj za biznis".

Manjina jača od većine

– Sjedim i smrzavam se u katastrofalnim uvjetima Večernjakove prostorije, a sada bih trebao napustiti svoju fizičku egzistenciju i govoriti o globalnom zagrijavanju? Sve što osjećam jest hladnoća – bio je slikovit Žarko Puuhovski. Govorio je o paradoksu da je u akciju protiv klimatskih promjena, koje su činjenica, potrebno uključiti ljudi koji ih ne percipiraju. To je, misli, tek početak problema i paradoksa. Puuhovski je naglasio da se u Kopenhagenu pokušavaju postići četiri potpuno protivna cilja.

– Pokušava se uspostaviti suradnja najmoćnijih ljudi na svijetu na

ILUSTRACIJA MAK

Je li nuklarka u Prevaci jedino "čisto" što Hrvatska može smisliti?

priredili Vjeran Piršić, Sergej Županić i Miroslav Ambruš Kiš snimio Marko Prpić/Pixsell

Vilizaciji nasilja Kopenhagen je farsa Izmeđe riješe oni koji su ih prouzročili

osnovi prihvatanja intelektualnih argumenata, pod pritiskom relevantne manjine, a protiv interesa kapitalističke relevantne većine – tvrdo je nabrojao Pušovski. Zaključio je da ono što se mora učiniti iziskuje ili "autoritarnu politiku" ili raspravu o nekakvom novom centru moći koji bi imao i autoritet i legitimaciju da nametne globalni interes nauštrb pojedinačnim nacionalnim.

– Od toga smo udaljeni barem 50 godina. Ali odnekud treba početi, napustiti vlastito osobno iskustvo i zanemariti osobni dojam kakvo je bilo ljeto ili zima.

Pušovski je naglasio i da rješavanje problema klimatskih promjena postavlja pitanje nacionalnog suvereniteta. On je, kaže, u ekološkim pitanjima posve nedostatan. Takvih primjera ima i na puno nižim razinama, kao s NE Krško. Dodeli do nesreće, to je manje slovenski, a više hrvatski problem.

– U Kopenhaganu, na najvažniju UN-ovu konferenciju, Hrvatska šalje predsjednika koji ima još samo pet tjedana mandata, a nikoga iz stvarnog centra moći. Hrvatska se uvijek u politici ponašala kao šahist koji misli jedan potez unaprijed pa onda izgubi partiju. Imala je na raspolaganju puno desetljeće, u kojem se događalo da postoji jedan dragi bračni par, u kojem je suprug bio šef najvećeg zagadivača u državi, a supruga na čelu državnog ureda koji brine o očuvanju okoliša. U Hrvatskoj ekološki problemi još nisu postali tema za ozbiljan razgovor. Ni za politički, uvođenje poreza i poti-

cija koji bi neke odvraćali, a druge poticali. Ona nije ni tema za strategiju jer nema ozbiljne nacionalne strategije. Na državnoj razini nemamo ni ureden promet: imamo očajne pruge i cestovnu povezanost kakva nam zapravo ne treba. Autobusom možete putovati između velikih centara i u inozemstvo, ali ne postoji međugradski promet autobusima u Istri. Hrvatska je ostala dinosaurus zatvoren u industrijsko doba XIX. stoljeća. Mnogi još žale što se u nas više ne puše dimnjaci – ocjenjuje Pušovski.

– Sav naš odnos prema globalnom zatopljivanju može se označiti kao kratka povijest kupovanja vremena. Kopenhagen u tome nije ništa novo – zapaža sociolog Vladimir Lay iz Instituta "Ivo Pilar". Sastanak u Kopenhagenu organizira se zato jer istječe Sporazum iz Kyoto, ali ondje nitko ne ocjenjuje kako je on proveden. Načela toga nedjelotvornog Kyota udare-

na su u Riju prije 17 godina, a potom je trebalo osam godina da se donesu mjerila. A njih se nitko ne drži. To je orkestar koji nam gudi, a nikada se nije uštimao, umjesto da se proveđe sustav poticanja da se smanji ispuštanje ugljikova dioksida. Hrvatska u tome nije nikakav izuzetak.

“Što gore to bolje”?

– Točno poručuje Albert Einstein: "Problem se ne rješava onim tim svijesti u kojem je nastao". A zašto bi to uopće bili političari? – pita se Lay. Političari će nas podučavati kako da u kućanstvima štedimo struju, a neće reći da 78 posto ugljikova dioksida ispušta energetski sektor, u kojem su najmoćniji.

– Tko će educirati najmoćnije? – pita se Lay. Čini mu se da do otrežnjenja neće doći sve dok se stanje okoliša ne pogorša vrlo ozbiljno.

– Time bi se pokazalo ispravnim gledanje Trockoga da "što je gore, to je bolje" – cinično je dobacio Lay.

Vedran Horvat iz Zaklade "Heinrich Böll" bio se upravo vratio iz Kopenhagena i odatile prenosi dojmove.

– Tko je očekivao da će iz ukidanja mjerila iz Kyoto 2012. godine u Kopenhagenu proisteći neki obvezujući dokument prevario se. Stjeće se dojam da se ondje odgovornost za globalno zatopljivanje s onih koji su štetu načinili namjerava prebaciti na one kojima je šteta učinjena – govori o dramatičnim zaokretima u raspravi. Iz onoga što je jasno u

Kopenhagenu Vedran Horvat vidi pet opasnosti. Jedna je da se oni koji su načinili najviše štete klimatske okružiti, kaže, novim zidom komoditeta učinjene nepravde. Što je bilo bilo je, sada želimo da se učini zaokret. Na usporavanje svoga razvoja ne pristaju zemlje koje postaju nove svjetske ekonomski sila kao što su Kina, India, Brazil i Meksiko. Tvrde da i one imaju ništa manje prava da se razviju. Europa bi se, nastavlja Horvat, morala pripremiti i za nove realnosti kao što su klimatski migranti, te bi ovdašnje zemlje trebale potpuno mijenjati propise o useljavanju da budu spremne na milijune koji će ostati bez domova. Spomenuo je i fenomen "green wash", isprane zelene ideje. Primjera je posvuda gdje korporacije uskaču na "zelene trendove", ali zapravo ništa bitno ne mijenjaju u svom ponašanju koje je tome pridonjelo. A Hrvatska?

Vedran Horvat donosi dojam da nemamo nikakva strateška promišljanja. Industrijski će se sektor prilagoditi silom prilika, a država bi u zemlji koja osiromašuje u stanovništvu ekološku emigraciju zapravo trebala prigrliti.

Ranko Bon, umirovljeni arhitekt i urbanist s MIT-a, ne vjeruje u to da je čovjek stvor toliko razuman da bi se uspio obraniti od vlastite destruktivnosti.

– Živim u Motovunu i čini mi se da me ne razumiju što im želim reći – govori Bon. – Svi se mladi vide kao direktori i slično. Ali sam ustavio dobar kanal za širenje ideja. Crkvu – otkriva Bon.

**HRVATSKI
EKSPERTI IZ
EKONOMIJE,
TURIZMA,
METEORO-
LOGIJE,
SOCILOGIJE,
POLITIKE,
ZAŠTITE
OKOLIŠA O
DOSEZIMA
KONFERENCIJE
U DANSKOJ**

Hrvatska je na skup poslala predsjednika koji ima samo još pet tjedana mandata i uz njega nikoga iz stvarnih centara moći

» nastavak
na idućoj stranici

AMERIČKA JE VOJSKA OZBILJNO POČELA PRIMJENJIVATI SOLARNU ENERGIJU. NE ZBOG OBZI KLIMI, NEGOTATO ŠTO SE ZA DOVOŽENJE LITRE U AFGANISTAN POTROŠI SEDAM LITARA ZA P

Rasprava se prebacila na teme o pljački, nasilju, odšteti zemljama žrtvama. To je govor nasilja moćne manjine prema slabo većini i on vodi u sukobe, a ne prema rješenjima

SLAVKO KULIĆ
Ekonomski institut Zagreb

Pravi je rezultat procesa iz Kyota što se od tada do Kopenhagena, umjesto da se smanji, ispuštanje ugljikova dioksida povećalo sa 21 na 29 gigatona

IGOR MATUTINOVIĆ
GfK, istraživanje tržišta

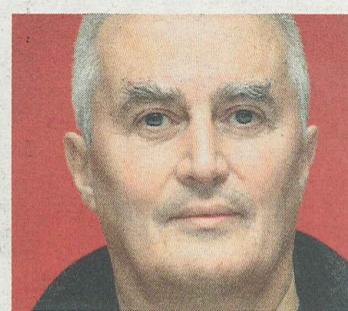
Malo se koja zemlja ozbiljno priprema za posve izvjesne milijune ekoloških izbjeglica. Oni koji imaju sreću da to nisu, žrtve bi trebali prihvatići pripremljeni

VEDRAN HORVAT
Zaklada "Heinrich Böll"

Oduševio me jedan od slogana u Kopenhagenu: "Klimatska je osviještenost jednostavno dobar osjećaj za biznis". Ipak ima nade jer ima ljudi koji razumiju procese

ZVONIMIR KATUŠIN
DHMZ

Prema mojojmu iskustvu Crkva je dobar kanal za širenje ideje o tome da je poljoprivreda dobra, da zemlju ne treba prodavati, a da prema prirodi treba biti obziran

RANKO BON
Umirovljeni profesor MIT-a

»

Uspio je, kaže, razgovarati sa župnikom, koji ima utjecaja na mladež što na svaki način želi pobjeći od poljoprivrede. Pa on sada u propovijedi naglašava nekoliko jednostavnih, vrijednih stvari: poljoprivreda je dobra stvar, nije dobro prodavati zemlju jer je treba dati u najam, zadruge su dobra stvar jer su ljudima omogućile da oskudice prežive na zemlji i za Mussolinija. Ideju je pobrao od Amerikanaca u kojih je ideja obzirnosti prema okolišu postala i evangelička tema o obzirnosti prema onome što je Bog stvorio.

U poplavi novinskoga žutila prati dvije ozbiljne publikacije, jednu s MIT-a. Nije automatski odboran prema nuklearnim reaktorima 4. generacije, pogotovo kad vidi kakav je okoliš uz druge vrste energetskih objekata.

– A možda sve promijeni vojska. Eto, američka se ozbiljno uhvatila solarne energije. Nije to iz obzirnosti prema klimi, nego je to praktične, logističke naravi. Amerikanici su izračunali da za svaku litru nafte dostavljenu u Afganistan potroše 7 litara nafte. Doduše, neće imati hummere na solarni pogon, jer su izračunali da čak 40 posto nafte ode na proizvodnju struje. A kad te tehnologije jednom prihvati vojska, i drugi će – ciničan je Bon.

Poticati poželjne industrije

Analitičar Igor Matutinović tvrdi da su sastanci u Kyotu i Kopenhagenu nevažni za svijet otrilike onako kako je Band Aid bio nevažan za suzbijanje gladi u Africi. A nje je više nego ikad prije. Od 190 zemalja u Kopenhagenu njih 20 proizvodi 80 posto ugljikova dioksida. A učinak Kyota je, kaže, da je između ta dva sastanka proizvodnja ugljikova dioksida sa 21 gigatonu povećana na 29 gigatona. Država treba donijeti mјere koje će utjecati na konkurenčnost: porezom obeshrabriti nepoželjne, a poticati poželjne industrije. Slavko Kulić u samom pristupu Konferenciji u Kopenhagenu vidi unaprijed uzrok njezine nedjeljovnosti.

– To je unazad mišljena istina – obrazlaže. Ono ne pokreće ništa, jer je to scijentističko mišljenje bez moralu. "Mišljeno

BIODIZEL U MARINAMA NA 30 CRPKI ZA GORIVO MOGAO BI REKLAMIRATI HRVATSku

Davorin Štern zalaže se za vjerodostojnu nadnacionalnu polugu moći koja bi, vođena rezultatima mjerenja, uredila energetski sektor. Najbolje je, veli, da to bude vezano uz WTO. SAD danas još ne bi bile za obnovljive izvore energije kad bi dobivale ratove. Hrvatska ima mnogo energetskih mogućnosti, ali je skeptičan prema forsiranju vjetrenjača uz izrazito zapostavljanje solarne energije. A za nju imamo oba uvjeta: obilnu insolaciju i mnogo neplodnoga područja koje je u rukama jednog jedinog vlasnika: države. Kad bismo posluživali biodizel u tridesetak marina, to bi Hrvatsku reklamiralo kao ekološki obzirnu državu.

Ne vjerujem da Kopenhagen išta može odlučiti. Hrvatska bi se, neovisno o ishodu, trebala ozbiljnije okrenuti obnovljivim izvorima i razvijati znanost, kao Izrael, u sklopu vojske

DAVORIN ŠTERN
Nezavisni konzultant

unaprijed" uzima u obzir ljude, kaže. Jedino tako nikome ne upada u oči činjenica da je Europska unija ponosna na trošak od 30 milijardi dolara za novi ratni avion, a ne vidi u kolikom je to nerazmjeru što drugim zemljama nudi pomoć za obuzdavanje ispuštanja ugljikova dioksida od 7 milijardi dolara.

– Sami je homo sapiens uzrok i problem sveopćeg opstanka. Čovjek se unaprijed defektivnim izumima odvaja od prirode, a sada i od društvenosti. To ga nužno vodi u sukob. A nasilje nije recept za ravnotežu u kojoj prevagu nad životom imaju stvari, niti nasilje koje čine sile slabijoj većini. Geo-bio-političko razmišljanje moralo bi biti zamijenjeno geo-bio-socijalnim. U njemu je moral, a on određuje smisao znanja. Jednostavno, nije moguće da je Zapad poželjan uzor, jer fizički nije moguće da svi žive od pljačke poput njega. Jedinica globalizacija za koju bih se zalagao bila bi globalizacija znanja, a jedina pretpostavka za znanstveno razumijevanje svih procesa jest moral – tvrdi Slavko Kulić.

Robert Faber tvrdi da su svi ti procesi i ubrzani nego što se vidi. Posebno se okomljuje na "green wash", licemjerno presvlačenje u zeleno onih koji to nisu, makar bili lijevi ili desni.

– Dobar su za to primjer sada, reklamirani kao "zeleni", automobili s hibridnim pogonom. Oni možda troše šest litara na sto kilometara, ali ne samo da su triput skupljii od staroga automobila, koji možda troši 6,5 litara, nego se za njegovo proizvodnju potroši između pet i sedam tisuća litara nafte više nego za stari automobil, koji možda treba samo bolje održavati i popravljati – rasvjetljuje Faber, koji se na razgovor dovezao biciklom po snijegu i ciči zimi.

Primjer "green wash" je i ideja o nekakvoj centralnoj svjetskoj vlasti koja bi upravljala ispuštanjem ugljikova dioksida. Stvari same po sebi postaju obzirnije prema prirodi ako se provodi decentralizacija moći, a tome je inherentno i nenasilje, kako među ljudima, tako i prema prirodi.

Robert Faber je bio i vrlo sumnjičav prema

zamislima o znatnijem širenju nuklearne, bolje rečeno prevladavajuće fisijske energije. Za nju je potreban uran, a zalihe njezine rudače sve su tanje. Uran kao sirovina na naglo postaje sve skupljii jer ga se sada traži i u sirovinama koje su se još nedavno proglašavale neekonomičnima za dobivanje urana. Sada više nisu, jer ga nema.

U raspravi Žarko Puhovski je upozorio da se društvo ne bi smjelo oslanjati na prosvjetiteljske i idealističke stavove pojedinača ma koliko se činilo da imaju pravo.

– Takve prosvjetiteljske ideje može provesti samo autoritarna vlast, a ona se po svojoj prirodi izrodi u fenomene koji nose totalitarne posljedice. Radije se odlučimo praktično, za manje zlo i manju štetu – poziva je Žarko Puhovski.

Neiskorištene autoseste

Poduzetnik u novim tehnologijama Đani Bodlović upozorio je u raspravi da vlast uopće nema predodžbu o tome što treba raditi, a i da joj na pamet ne padaju čak i najočiglednije zamisli.

– Dobar primjer su naše autoseste, valjda najskuplje u Europi. Izvan sezone na njima je pustoš i nisu iskoristene, a gorivo se dopunski troši na lošijim, samo naizgled besplatnim cestama. Autoseste povezuju samo velike čvorove i izlaze, potpuno zanemarujući lokalne sredine, koje od njih nemaju nikakve koristi. A sve bi se moglo riješiti unificiranjem tarife, a za strance vinjetama. Unificiranje tarife donijelo bi više novca za ceste, a u svakome slučaju to bi bilo pravednije. Jeftinim uređenjem ugrađenim u svaki automobil moglo bi se na godišnjim pregledima automobila, tada kada se cestarina plaća iznosima određenima odokom, naplatiti kilometražu napravljenu na nerazvrstanim, trećezrednim, drugorazrednim i autosestama s obzirom na to koliko je tko prešao kilometara na kojoj vrsti cesta. A stranci neka kupuju vinjete – razmišlja Bodlović.

Posebno žali za namah donesenom odlukom da se raspusti hrvatska vojna znanstvena agencija 2000. godine. Od 34 znanstvenika koji su u njoj radili, u vojski je ostao samo jedan.

ČETIRI TEME NA KOJIMA JE RASPRAVA ZAISKRIŁA

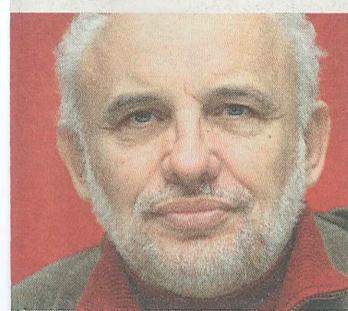
1 **BIOGORIVA** Davorin Štern je, imajući u vidu goleme nepodne pustopoljne, zagovarao i biodizel. Pokazalo se da se za litru uzgojenoga biodizela ili etanola potroši do tri litre nafte. Unatoč tim činjenicama, Šternova znanstvena misao o biodizelu u marinama odličan je PR za turizam.

2 **NUKLEARNE ELEKTRANE** Ranko Bon se čudio isključivosti ekologista prema nuklearnoj energiji. Tehničke osobine četvrte generacije reaktora i okoliš oko njih u usporedbi s drugim tipom elektrana čine da bi ih prihvatio, ali za masovnu gradnju nema zaliha rudače za gorivo.

3 **SVJETSKA ENERGETSKA VLAST** Tko može djelovati da se države ponašaju u skladu s podacima koje se očitavaju i dogovorima? Neki su za agenciju pri WTO-u, a drugi se još pitaju kakva bi to moralna biti nadnacionalna politika. Problem je u sebičnosti nacionalnih država.

4 **IDEALNE TEME** idealne teme potrebitne činu gao s Puho realn medu

RNOSTI PREMA RIJEVOZ

Od Rija preko Kyota do Kopenhagena nitko nije nastupio iskreno i s voljom da se globalni problemi riješe. Svi kao da su samo kupovali vrijeme. I tako svih 17 godina!

VLADIMIR LAY
Institut "Ivo Pilar"

Korporacije se prerušavaju u zeleno, ali nisu prihvatile glavninu zelenih načela kao što je decentralizacija moći i nenasilje, kako među ljudima tako i prema prirodi

ROBERT FABER
Filozofski fakultet, Zagreb

Navodno prosvjetiteljske ideje, onih koji znaju i koji sebe razlikuju od onih koji ne znaju, može provesti samo autoritarna vlast s totalitarnim posljedicama

ŽARKO PUŠOVSKI
Filozofski fakultet, Zagreb

LNO I MOGUĆE Treba težiti nom s moralom i ljudima u ljima promišljanja jer je ban potpuni zaokret u upravljanju svijetom, zala Slavko Kulić. Žarko vski bio je mnogo skloniji osti, biranju manjega iz ponuđenih zala.

POZITIVAN PRIMJER IZ HRVATSKE

Tomislav Bogdan, član uprave PZ Osatina, ispred bioplinskih pogona na farmi kod Ivanka

Krave u Ivankau osim mlijeka "proizvode" i struju

Plin sa 60 posto metana pokreće pogon s dva motora za proizvodnju struje, od kojih svaki proizvodi po jedan megavat, što je znatno više od potreba farme. Kao nusproizvod dobivaju i 2,4 megavata toplinske energije

piše Miroslav Flego snimio Goran Ferbez

Na farmi Osatina kod Ivanka 2500 goveda, osim prvakasnog mlijeka, proizvodi i struju zahvaljujući bioplinskem pogonu koji je u veljači krenuo u probni, a u svibnju u redovni rad. To je prvi pogon u Hrvatskoj u kojem se na ekološki način proizvodi struja od stajskog gnojiva. Svaki se dan na ovoj farmi "proizvode" oko 150 prostornih metara gnojiva, pa su članovi uprave na čelu s vlasnikom i predsjednikom Mirkom Ervačićem, razmišljajući što učiniti i kako najbolje iskoristiti brda stajskog gnojiva, došli na ideju da izgrade bioplinski pogon u kojemu će proizvoditi struju i toplinu te tako potpuno ekološki zbrinuti otpad koji nastaje na farmi. S vremenom su gomile stajskog gnojiva što svakodnevno nastaje na farmi postale i ekološki problem, a stanovnici Ivanka žalili su se da se ljeti širi nesnosan smrad jer su stajsko gnojivo odlagali u blizini sela.

Podzemne cijevi i crpke

– Imamo 14 objekata s govedima i gnojivo se potpuno automatizirano izdvaja te podzemnim cijevima i crpkama transportira u mješaonicu, gdje se dodaje kukuruzna silaža i na temperaturi od 39 stupnjeva 40 dana u biokomorama fermentacijom nastaje biopljin. Plin sa 60 posto metana pokreće pogon s dva motora za proizvodnju struje, od kojih svaki proizvodi po jedan megavat, što je znatno više od potreba farme. Uz struju, kao nusproizvod dobivamo 2,4 megavata toplinske energije koja se od travnja do rujna koristi za sušaru, a zimi za grijanje kom-

pleksa staklenika od pet hektara. Farma kod Ivanka obraduje 500 hektara, a cijelo Poljoprivredno poduzeće Osatina obraduje 3000 hektara, čemu valja dodati i 12 tisuća hektara naših kooperanata, tako da imamo dovoljne količine biomase za proizvodnju struje – kaže Tomislav Bogdan, član uprave PZ Osatina zadužen za izgradnju bioplinskih pogona. Dodaje da će u veljači 2010. u Tomašancima pustiti u rad još jedan bioplinski pogon kapaciteta 2 megavata struje. Oba pogona Osatina je izgradila vlastitim novcem i tek manjim dijelom kreditima. Proizvodnju struje bioplinom kao ekološku sufincira država i cijena je 1,30 kuna po kilovatu, ali farma Osatina ne koristi se svojom strujom, već svu proizvodnju isporučuje HEP-u i od njega kupuje struju po 45 lipa. Cijela farma

omasu za bioplinski pogon pa se ono što je donedavno bilo balast s kojim nisu znali što učiniti danas potpuno iskorištava.

Korak bliže EU

– Do prije sedam godina, kada smo kupili ovu farmu, na ovom mjestu bile su velike gnojnice koje nikto nije godinama održavao i prvo smo to morali riješiti – kaže Bogdan. Hrvatska se danas koristi samo s 5,8 posto obnovljivih izvora energije, a propisi EU obvezuju članice da do 2020. moraju imati 20 posto energije iz takvih izvora. Izgradnjom bioplinskog pogona na farmi Osatina Hrvatska je, kao skora članica, napravila korak bliže visokim ekološkim standardima EU. No, ono što se proizvode na farmi Osatina samo je jedan posto ekološke proizvodnje energije u Hrvatskoj.

“

Proizvodnju struje bioplinom kao ekološku sufincira država i cijena je 1,30 kuna po kilovatu, ali farma Osatina svu proizvodnju isporučuje HEP-u i od njega kupuje struju po 45 lipa

TOMISLAV BOGDAN,
član uprave PZ "Osatina"